

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії **Амосов Юрій Дмитрович**, 1993 року народження, громадянин України, освіта вища: у 2016 р. закінчив Київський національний університет будівництва і архітектури та отримав ступень магістра за спеціальністю «Містобудування», працює провідним архітектором в Проектному інституті СБ України, виконав акредитовану освітньо-наукову програму 191 «Архітектура і містобудування».

Разова спеціалізована вчена рада PhD 59.191, утворена наказом Київського національного університету будівництва і архітектури № 81/52-14/90/26 від 05.05.2026 р., у складі:

Голова разової спеціалізованої вченої ради - **ТИМОХІН Віктор Олександрович**, доктор архітектури, професор, завідувача кафедри дизайну архітектурного середовища Київського національного університету будівництва і архітектури.

Рецензент - **ШЕБЕК Надія Миколаївна**, доктор архітектури, професорка завідувачка кафедри містобудування Київського національного університету будівництва і архітектури.

Рецензент - **ЩУРОВА Вікторія Анатоліївна**, кандидат архітектури, доцент, доцент кафедри дизайну архітектурного середовища Київського національного університету будівництва і архітектури.

Офіційні опонент - **ГНЕСЬ Ігор Петрович**, доктор архітектури, професор, завідувач кафедри архітектурного проектування та інженерії Інституту архітектури та дизайну Національного університету «Львівська політехніка»;

Офіційні опонент - **ЦИМБАЛОВА Тетяна Анатоліївна**, кандидат архітектури, доцент, доцент кафедри архітектурного проектування та містобудування Навчально-наукового інституту «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» Українського державного університету науки і технологій.

на засіданні «03» липня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 19 «Архітектура та будівництво» **Юрію АМОСОВУ** на підставі публічного захисту дисертації «Принципи архітектурно-планувальної організації тимчасових поселень для внутрішньо переміщених осіб в Україні» за спеціальністю 191— «Архітектура і містобудування».

✓ Дисертацію виконано в Київському національному університеті архітектури і будівництва, м. Київ.

Науковий керівник: **Зінов'сва Олена Сергіївна** кандидат архітектури, доцент, доцент кафедри дизайну архітектурного середовища Київського національного університету будівництва і архітектури.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису.

Дисертація містить нові науково обгрунтовані результати, зокрема сформульовано систему принципів архітектурно-планувальної організації тимчасових поселень, удосконалено комплекс методів для їх реалізації; запропоновано моделі універсальних територіальних модулів-прототипів розпланування та забудови; розширено класифікацію тимчасових поселень, визначення «тимчасове поселення» – як динамічна містобудівна одиниця, а також перелік базових показників оцінки загального індексу сталого розвитку; подальший розвиток отримала комплексна методика формування архітектурно-планувальної організації тимчасових поселень.

Дисертація виконана державною мовою.

Дисертація за своїм науковим рівнем та практичною цінністю, змістом та оформленням повністю відповідає вимогам пп. 5, 6, 7, 8, 9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, та відповідає напрямку наукового дослідження освітньо-наукової програми КНУБА зі спеціальності 191 – Архітектура та містобудування.

Здобувач має 17 наукових публікацій за темою дисертації, з них: 5 статей у наукових фахових виданнях України категорії «Б»; 12 тез доповідей в збірниках матеріалів наукових конференцій; також автором було зроблено додатково 5 доповідей на науково-практичних конференціях.

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1.Амосов Ю. Д. Аналіз планувальної, функціональної та об'ємно-просторової організації тимчасових поселень. Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: КНУБА, 2024. Вип. 68. С. 94-110. DOI: <https://doi.org/10.32347/2077-3455.2024.68.94-110> (фахове видання України категорії «Б»)

2.Амосов Ю. Д. Типологія тимчасових поселень для переміщених осіб. Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: КНУБА, 2024. Вип. 70. С. 136-152. DOI: <https://doi.org/10.32347/2077-3455.2024.70.136-152> (фахове видання України категорії «Б»)

3.Амосов Ю. Д. Визначення методів архітектурно-планувальної організації тимчасових поселень для ВПО в Україні. Сучасні проблеми архітектури та

містобудування. Київ: КНУБА, 2023. Вип. 67. С.104-118. DOI: <https://doi.org/10.32347/2077-3455.2023.67.104-118> (фахове видання України категорії «Б»)

4.Амосов Ю. Д. Роль індикаторів сталого розвитку у формуванні тимчасових поселень для ВПО. Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ: КНУБА, 2025. Вип. 71. С. 212–228. DOI: <https://doi.org/10.32347/2077-3455.2025.71.212-228> (фахове видання України категорії «Б»)

5. Амосов Ю. Д., Зінов'єва О. С. Принципи архітектурно-планувальної організації тимчасових поселень для тимчасово переміщених осіб в Україні. Містобудування та територіальне планування. Київ: КНУБА, 2023. Вип. 83. С.16-28. DOI: <https://doi.org/10.32347/2076-815x.2023.83.16-28> (фахове видання України категорії «Б»)

Особистий внесок здобувача: текстова частина (аналіз міжнародного теоретичного та практичного досвіду планувальної організації тимчасового житла для переміщених осіб у постконфліктних та посткатастрофних постраждалих середовищах. Принципи організації та оптимізації сталих параметрів розвитку тимчасового житла).

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

6.Амосов Ю.Д., Зінов'єва О.С. Тенденції архітектурно-планувальної організації пост-конфліктних великих міст. ВМС-2022 – International Scientific-Practical Conference of young scientists "Build-Master-Class-2022" БУД-МАЙСТЕР-КЛАС-2022. Київ: КНУБА, 2022. С. 25-26.

7.Амосов Ю.Д., Зінов'єва О.С. Основні проблеми планувальної організації тимчасових поселень для внутрішньо переміщених осіб. Міжнародний досвід. «Сучасна архітектурна освіта. Архітектура - Дизайн – Мистецтво України: відновлення, реконструкція, реставрація: матеріали XIV Всеукраїнської наукової конференції 24 листопада 2022 р». Київ: КНУБА, 2024. С. 11-12.

8.Амосов Ю.Д., Зінов'єва О.С. Питання сталого розвитку у плануванні тимчасового житла для внутрішньо переміщених осіб. Міжнародний науково-технічний форум «Архітектура та будівництво: Відновлення України. Наука, технологія, практика». Київ: КНУБА, 2022. С. 130-131.

9. Амосов Ю.Д. Огляд світового досвіду архітектурно-планувальної організації тимчасових поселень. Міжнародний науково-технічний форум «Архітектура, Дизайн та Будівництво: Інноваційні технології». Київ: КНУБА, 2023. С. 114-116.

10. Амосов Ю.Д., Зінов'єва О.С. Системи архітектурно-планувальної організації тимчасового житла для переміщених осіб. VII Міжнароднй науково-

практичній конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Перспективи розвитку територій: теорія і практика. Поствоєнне відновлення». Харків: ХНУМГ імені О.М. Бекетова, 2023. С. 171-173.

11.Амосов Ю.Д. Класифікація містобудівних моделей тимчасових поселень для внутрішньо переміщених осіб на базі наявного світового та українського досвідів. «Сучасна архітектурна освіта. Відбудова та розвиток в європейському контексті: матеріали XV Всеукраїнської наукової конференції 23 листопада 2023 р.». Київ: КНУБА, 2025. С.13-15.

12.Амосов Ю.Д. Типологічні особливості та імітаційна модель планувальної організації тимчасових поселень для ВПО. IX Науково-практична конференція «Теорія і практика формування розвитку дизайну архітектурного середовища: проблеми відновлення архітектурного міського середовища в Україні». Київ: КНУБА, 2024. С. 13-18.

13.Амосов Ю.Д. Визначення компонентів сталого розвитку тимчасового поселення. Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція «Екологічно сталий розвиток урбосистем: виклики та рішення в контексті євроінтеграції України». Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2024. С.12-15.

14.Амосов Ю.Д. Аналіз факторів розвитку планувальної організації тимчасових поселень. «Сучасна архітектурна освіта. Архітектурна творчість і штучний інтелект: матеріали XVI Всеукраїнської наукової конференції 7 листопада 2024 р.». Київ: КНУБА, 2025. С. 12-13.

15.Амосов Ю.Д. Моделювання архітектурно-планувальної організації тимчасових поселень для ВПО. Науково-практична конференція: «Проблеми і методи відновлення і розвитку архітектурно-містобудівного середовища в Україні». Київ: КНУБА, 2025. С. 20.

16.Амосов Ю.Д. Принцип сталості у процесі архітектурно-планувальної організації тимчасових поселень для ВПО. Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція «Екологічно сталий розвиток урбосистем: виклики та рішення в контексті Євроінтеграції України». Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2025. С. 16 -19.

17.Амосов Ю.Д. Методи та прийоми архітектурно-планувальної організації тимчасових поселень для ВПО. Міжнародний науково-технічний форум «Архітектура, Будівництво, Дизайн: Виробництво, Інформатизація, Менеджмент». Київ: КНУБА, 2025. С. 241-242.

У дискусії взяли участь (голова, рецензенти, офіційні опоненти, інші присутні) та висловили зауваження:

Голова ради - доктор архітектури, професор **ТИМОХІН Віктор**

Олександрович, завідувач кафедри дизайну архітектурного середовища Київського національного університету будівництва і архітектури. Дякую офіційним опонентам і рецензентам, які ретельно опрацювали представлену наукову працю і надали низку важливих зауважень, з якими я погоджуюсь. Від голови ради зауважень немає. Роботу підтримую, тема актуальна, дисертація виконана у повному обсязі з дотриманням усіх вимог.

Рецензент - доктор архітектури, професорка **ШЕБЕК Надія Миколаївна**, завідувачка кафедри містобудування Київського національного університету будівництва і архітектури, позитивно оцінюючи дисертаційну роботу, наукове і практичне значення одержаних результатів, виділила наступне:

Окремі дискусійні положення:

Головне протиріччя, з яким зіткнувся автор дослідження, пов'язане з терміном «тимчасове поселення». В більшості випадків у роботі слово «поселення» застосовується до будь-якого населеного пункту або частини населеного пункту, що відповідає міжнародній практиці та традиціям вітчизняної архітектурно-містобудівної науки, проте суперечить чинному українському законодавству. Згідно із Законом України «Про порядок вирішення окремих питань адміністративно-територіального устрою України»: «Поселення є компактным місцем проживання людей за межами населеного пункту, яке не має сталого складу населення та не віднесено до категорії населеного пункту». З цього випливає, що:

1. будь-яке поселення може знаходитися лише за межами населених пунктів, тобто поселення, яке стає частиною населеного пункту, перестає бути поселенням;
2. будь-яке поселення є за визначенням тимчасовим, тобто вислів «тимчасове поселення» містить тавтологію, і як тільки на основі поселення утворюється населений пункт, він перестає бути поселенням. Окреслена колізія примушує автора у деяких висловлюваннях суперечити самому собі, наприклад, на с. 127 зазначено, що тимчасове поселення знаходиться за межами населених пунктів, а в наступному абзаці – що підтипи тимчасового поселення розвиваються в межах населених пунктів.

Зауваження до роботи:

1. Формулювання назв розділів 2 і 3 подібні і не відображають їхній науковий зміст. Насправді ж другому розділі викладено результати фундаментальної теоретичної роботи автора: обґрунтовано методику дослідження, сформовано класифікацію досліджуваних об'єктів, розроблено структурні й імітаційні моделі та виведено архітектурно-містобудівні принципи.

Натомість у третьому розділі розкрито прийоми й методи застосування цих принципів у проєктній практиці.

2. Доречно було б скоротити кількість завдань дослідження з 10 до 3 та узгодити їх формулювання зі змістом розділів роботи.
3. Загальні висновки дисертації виглядають дещо замкненими на поточному результаті. Наприкінці роботи бажано було б окреслити потенційні напрями подальших наукових досліджень порушеної проблеми.
4. У тексті подекуди трапляються граматичні, орфографічні, лексичні та технічні помилки (синтаксична незавершеність речень, неузгодженість відмінкових закінчень, потрапляння сторонніх символів у текст, дублювання слів, а також одруки), зокрема в анотації на с. 3, 5, 6, 7 та в основному тексті на с. 78, 80, 120, 140, які можна було б усунути під час остаточного редагування тексту.

Побажання на майбутнє:

1. Введення поняття «довготривалої тимчасовості» є актуальним для подолання застарілого погляду на об'єкти для ВПО як на мінливі структури. Проте у подальших дослідженнях бажано чіткіше артикулювати часові й правові межі цього стану, а також простежити, як передбачуване перевищення термінів експлуатації впливає на вибір конкретних конструктивних та інженерно-технічних рішень.
2. Запропоновані автором універсальні планувальні модулі вирішують питання швидкого розгортання тимчасового житла. Водночас деталізації потребує питання формування «архітектурного обличчя» тимчасових поселень, щоб уникнути візуальної монотонності й одноманітності естетичного сприйняття великих за площею житлових утворень.

Рецензент - кандидат архітектури, доцент **ЩУРОВА Вікторія Анатоліївна**, доцент кафедри дизайну архітектурного середовища Київського національного університету будівництва і архітектури, надала позитивний відгук із зауваженнями:

1. Наочний матеріал значно збагатили б приклади об'ємно-просторових рішень з ілюстрацією самих житлових об'єктів, тимчасових об'єктів громадського обслуговування, визначенням композиційних закономірностей та акцентування за допомогою об'єктів різної поверховості. А також варто було б розглянути перспективи розвитку адитивних технологій архітектури в Україні для тимчасових архітектурних об'єктів;

2. Опис міждисциплінарних методів оцінки загроз для міського середовища на стор. 102 є дещо узагальненим та вибіркоvim. Бажано було б розкрити їхню суть в дії при застосуванні на прикладах проєктів впровадження;
3. Для обґрунтування компактних структур, які фігурують у дослідженні та прогнозування їхнього розвитку доцільніше застосувати конкретні методи, наприклад: оптимізації компактних структур на основі шестикутної решітки, як у роботах В.О. Тімохіна та В.А. Щурової або подібний прикладний метод «еластичних ниток» з роботи М.В. Гарбар;
4. Щодо економічного фактору, вартісні показники такого будівництва повинні кореспондуватися з бюджетним капіталовкладенням на будівництво, з урахуванням об'єму вкладених інвестицій;
5. У роботі заявлена, але недостатньо проаналізована можливість композиційного поєднання образу даних поселень у відповідності до забудови існуючих населених пунктів.

Серед побажань окремо слід виділити, що пропозиції автора щодо принципів формування тимчасових поселень для ВПО містять потенціал до поглиблення і детальної розробки та, в майбутньому, можуть розвиватись у самостійні наукові праці.

Офіційний опонент - доктор архітектури, професор **ГНЕСЬ Ігор Петрович**, завідувач кафедри архітектурного проектування та інженерії Інституту архітектури та дизайну Національного університету «Львівська політехніка», надав позитивний відгук із зауваженнями:

1. У представленій роботі автор відзначає різницю між «кризовим», «тимчасовим» та «постійним» житлом з точки зору часу проживання та експлуатаційних режимів, але недостатньо розкриває їхні архітектурно-планувальні відмінності. Також для повноти понятійного апарату дослідження було б корисно розмежувати саме архітектурні відмінності «тимчасового житла» та «соціального житла» або окреслити їхні можливі споріднені риси для майбутніх типологічних досліджень у цій тематиці;
2. Враховуючи широко висвітлений автором зарубіжний досвід планування тимчасового житла різного типу у Розділі I, варто було доповнити цей матеріал актуальним досвідом експлуатації поселень, збудованих в Україні в 2015 р., контраверсійні еволюційні трансформації яких дають цінний матеріал для моделювання подібних об'єктів. Також корисним для даної роботи був би досвід будівництва та експлуатації аналогічних поселень, збудованих фінами і маценатом із США біля Києва вже після широкомасштабного вторгнення;

3. Варто було б розширити перелік задіяних методів дослідження емпіричним матеріалом: натурним обстеженням українських поселень і соціологічним опитуванням потенційних споживачів даного типу житла.
4. Незважаючи на те, що у роботі автором ґрунтовно проаналізована демографічна складова міграційних процесів у світі та вимушених переселенців в Україні, при моделюванні житлового середовища у Розділі II доцільно було б деталізувати соціально-демографічну структуру потенційних користувачів, виявити специфіку їхніх потреб, причому особливу увагу слід було приділити таким категоріям як діти різних вікових груп, підлітки, люди похилого віку, які на відміну від осіб працездатного віку основний час будуть проводити саме на території поселення;
5. Оскільки робота орієнтована на створення нових поселень, було б не зайвим врахувати при моделюванні і формулюванні рекомендацій такий важливий чинник, як явище еволюційної самоорганізації містобудівних систем, особливо враховуючи проблеми трудової, і не тільки трудової, зайнятості їхніх мешканців.
6. Робота була б повнішою, якби було висвітлено питання оптимальної чисельності мешканців в поселеннях, зважаючи на потенційну небезпеку їхньої еволюції в напрямку трансформації в житлові нетрі.
7. Для комплексності та оптимальності рішень розпланування та забудови автору варто було приділити більше уваги системам інженерного забезпечення поселення, які можуть суттєво впливати на економічну доцільність і реалістичність будівництва таких житлових утворень.

Офіційний опонент - кандидат архітектури, доцент **ЦИМБАЛОВА Тетяна Анатоліївна**, доцент кафедри архітектурного проєктування та містобудування Навчально-наукового інституту «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» Українського державного університету науки і технологій, надала позитивний відгук із зауваженнями:

1. Підрозділ 1.1 «Аналіз теоретичного та практичного досвіду організації тимчасових поселень» є непропорційний по відношенню до інших підрозділів Розділу 1, та міг бути викладений у більш стислій формі.
2. У Підрозділі 1.2 «Тимчасові поселення з позиції сталого розвитку міського середовища» повний перелік запропонованих автором базових показників сталого розвитку тимчасового поселення слід було перенести з додатку Г 7 до основного тексту роботи.

3. У підрозділі 1.3 «Умови та фактори формування розпланування тимчасових поселень» можливо було б надати умовам та факторам кількісну та якісну оцінку для більшої наочності їхнього впливу.
4. При виборі автором універсального модуля забудови 3х6, у підрозділі 2.3 «Імітаційне моделювання планування та забудови тимчасових поселень» можливо було б надати більш розширене обґрунтування вибору саме такого габариту модуля з точки зору його планувальних, технологічних та інших характеристик. А також, у частині опису типів забудови, слід було також ширше розглянути типоутворення громадської забудови.
5. У підрозділі 3.2 «Методи архітектурно-планувальної організації тимчасових поселень для ВПО» рисунки 3.2.3, 3.2.4, 3.2.5, 3.2.6, варто було б збільшити або розділити для більшої ілюстративності.

Результати відкритого голосування:

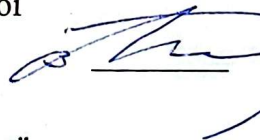
«За» 5 членів ради,

«Проти» немає членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує **АМОСОВУ Юрію Дмитровичу** ступінь доктора філософії з галузі знань 19 – Архітектура і будівництво спеціальності 191 — «Архітектура і містобудування».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої вченої ради

 Віктор ТІМОХІН

Підпис голови разової спеціалізованої вченої ради **Виктора Тимохіна** засвідчую
Перший проректор ІНУБА

 Юрій ДУДНИК